

GRAFISK UTFORMNING

Fast trafikinformation på stationer

2012-05-02

TRV 2012:002

Titel: Grafisk utformning - Fast trafikinformation på stationer

Utgivningsdatum: 2012-05-02

Utgivare: Trafikverket

Kontaktperson: Karin Malmquist

Publikationsnummer: TRV 2012:002

ISBN: 978-91-7467-240-4

Layout: SaltoDesign AS

Foto: Kasper Dudzik

Förord

Trafikverkets mål för trafikinformation är att "resenärer och transportörer får relevant, tillförlitlig och lättillgänglig trafikinformation för att kunna fatta beslut inför och under sin resa eller transport". TDOK 2011:336 Strategi för Trafikinformation.

Den fasta trafikinformationen fyller en viktig funktion för resenären. En samstämmig utformning underlättar för resenären att kunna lokalisera olika funktioner och kunna göra rätt vägval. Den fasta trafikinformationen ska utformas lika på alla stationer som Trafikverket trafikleder och den ska vara konkurrensneutral, oavsett om resenären befinner sig på en större eller mindre station i södra eller norra delen av Sverige.

Den grafiska formen är lätt att läsa och förstå för alla resenärer. Piktogram och riktningsspilar ska användas tillsammans med valt typsnitt på ett korrekt sett och med korrekt layout.

Den grafiska formen är framtagen för spårburen trafik men kan även nyttjas för kollektivtrafik-anläggningar inom buss och sjöfart.

Maj 2012

Tommy Jonsson
Biträdande Chef VO Samhälle

Dokumenttyp: Beslut
Beslut av: [Fastställt av
(personlista)]
Dokumentdatum: 2012-05-02
DokumentID: [DokumentID]

Ärendenummer: TRV 2012/29150
Projektnummer: [Projektnummer]
Ert datum: [Motpartens datum]
Ert ärendenummer: [Motpartens
ärendelID]
Version: 0.1

ÖVERGRIPANDE KRAV

1 (3)

Skapat av (Efternamn, Förnamn, org)	DokumentID	Ev. ärendenummer
Malmquist, Karin, Ssbtik	TDOK 2012:128	[Ärendenummer]
Fastställt av	Dokumentdatum	Version
Chef VO Samhälle	2012-02-05	0.1
Dokumenttitel		
Grafisk utformning Fast trafikinformation på stationer		

Kopia till:

Diar

Antagande av TDOK 2012:128 Grafisk form Fast trafikinformation på stationer

Beslut

Härmed fastställs Trafikverks Grafisk utformning Fast trafikinformation på stationer. Tillhörande dokument uppräknade nedan är därmed också fastställda.

TDOK 2012:128 Grafisk utformning Fast trafikinformation på stationer

TRV 2012:002 Grafisk utformning Fast trafikinformation på stationer

Bakgrund

Överförande av förvaltningsdokument, fd Banverkets standard för Fast trafikinformation till kravdokument för anläggningsstyrning (övergripande krav som Trafikverket ställer vid byggande av egna anläggningar enl TDOK 2011:489). Nytt dokument Övergripande krav avseende TDOK 2012:128 Grafisk form Fast trafikinformation på stationer samt TRV 2012:002 Grafisk form Fast trafikinformation på stationer.

Föredragande, samråd och sakgranskning

Föredragande i ärendet är Karin Malmquist, Ssbtik. Samråd har skett internt med Nationella Tjänster / Grafisk form som ställer sig positiva till dokumentets utformning och dess innehåll. Sakgranskning och språkgranskning har utförts.

Implementering

Grafisk utformning Fast trafikinformation på stationer implementeras inom de delar av Trafikverket som hanterar frågor kring trafikinformation på stationer avseende planering, investering samt drift och underhåll.

Uppföljning

Handläggare inom avdelningen Ssb ansvarar för informationspridning till berörda VO inom Trafikverket samt att dokumenten är tillgängliga på avsedd plats.

Lena Erixon, chef Samhälle

Inledning

Dokument inom anläggningsstyrning indelas i 4 nivåer enligt "regelpyramiden". Regelverket Grafisk standard Fasta hänvisningsskyltar på stationer ingår i Övergripande Krav enligt nedan.

Anläggningsstyrning sker via:

- **Myndighetsföreskrifter** som ges ut av Trafikverket, Boverket mfl och gäller för alla väg- och banhållare.
- **Övergripande Krav** som Trafikverket ställer vid byggande av egna anläggningar, dessa ska alltid tillämpas. Kraven är oftast ställda på en funktionell nivå för att styra krav på samhällsnytta, livsryckelkostnader och standard för systemet (anläggningen).
- **Krav** Denna dokumenttyp innehåller krav som används för upphandling av planering, projektering, byggande, underhåll och drift.
- **Råd** Hur krav (eller övergripande krav) kan uppfyllas/verifieras eller förslag på hur krav kan ställas. Dokumenttyperna är av olika karaktär, vissa innehåller endast råd andra innehåller texter som kan bli krav när de återopas i övriga kravdokument.

Syfte

Trafikverkets mål för trafikinformation är att "resenärer och transportörer får relevant, tillförlitlig och lättillgänglig trafikinformation för att kunna fatta beslut inför och under sin resa eller transport".

Trafikinformationen ska vara konkurrensneutral, lätt att läsa och förstå oavsett funktionsnedsättning eller om resenären befinner sig på en större eller mindre station i södra eller norra delen av Sverige.

För att underlätta för resenären att hitta på stationen, kunna lokalisera olika funktioner och kunna göra rätt vägval ska den fasta trafikinformationen utformas lika på alla stationer som Trafikverket trafikleder.

Kraven om fattar utformningen av den fasta trafikinformationen avseende

- Färg
- Font
- Riktningsspil
- Piktogram
- Layout/Läsbarhet
- Terminologi

Omfattning

Övergripande kraven avser inköp, planering och projektering av fasta hänvisningsskyltar på stationer.

DokumentID	Ev. ärendenummer	Version
TDOK 2012:128	[Ärendenummer]	0.1

Definitioner

Färg – med färg avses i detta regelverk färg och färgkoder på den fasta trafikinformationens beståndsdelar såsom ramverk, infästningsanordningar, skyltskivor, folier, font, piktogram och riktningspilar.

Font – med font avses i detta regelverk typsnittet FF Transit Front Negativ Normal

Riktningsspil – med riktningsspil avses i detta regelverk pilar på skyltens fronter och som visar i vilken riktning betraktaren ska röra sig för att nå angivet mål.

Piktogram – med piktogram avses i detta regelverk piktogram eller bildsymbol som förklarar, understödjer objektet eller företeelsens betydelse.

Layout – med layout avses i detta regelverk placering av text, piktogram och riktningspilar på skyltytan.

Terminologi – benämning av piktogram på svenska respektive engelska.

Dokumentbenämning

TRV 2012:002 Grafisk utformning Fasta hänvisningsskyltar för stationer. Dokumentet kommer att finnas tillgängligt på Trafikverkets hemsida.

Kort beskrivning av reglerat arbete

Trafikverkets Grafiska utformning för fasta hänvisningsskyltar på stationer är av typen övergripande krav.

All anskaffning av fast trafikinformation på stationer enligt detta regelverk ska endast ske genom avrop av centralt upphandlade ramavtal då sådana finns.

Trafikverket som fastighetsägare ansvarar för plattformar och plattformsförbindelser på de stationer som Trafikverket trafikleder och ska bära kostnaden för ny- och reinvestering samt drift och underhåll av fast trafikinformation på dessa platser.

På övriga fastigheter inom stationsområdet ansvarar respektive fastighetsägare för att investera samt bära kostnaden för drift och underhåll av fast trafikinformation. Övriga fastighetsägare samt Regionala kollektivtrafikmyndigheter har möjlighet att avropa fast trafikinformation enligt Trafikverkets regelverk och ramavtal för att få en lik utformning.

Syfte/tillämpningsområde för regelverket

Regelverket ska användas inför upphandling av ramavtal för fasta hänvisningsskyltar på stationer samt vid planering, projektering, drift och underhåll av fast trafikinformation på stationer med resandentbyte där Trafikverket leder trafiken. Regelverket ska tillämpas av projektledare, samhällsplanerare, inköpare samt annan berörd personal, samt av konsulter som utför motsvarande arbete.

Dokumentet ersätter

Regelverket ersätter BVS 728.01 Grafiks standard för fasta trafikinformationsskyltar samt SJF 310 samt del av SJs Skyltprogram KFB Rapport 2000:63.

DokumentID	Ev. ärendenummer	Version
TDOK 2012:128	[Ärendenummer]	0.1

Huvudsakliga motiv till förändring

Regelverket har tidigare varit införd som Standard i Banverkets regelverk och överförs till Trafikverkets regelverk. Regelverket är i huvudsak oförändrat i sin struktur.

Ikraftträdande

Kravdokumentet ska ligga till grund för kommande ramavtal, samt vid planering och projektering av fast trafikinformation på stationer from 2012-05-02.

Resultat och dokumentation

TRV 2012:002 Grafisk utformning Fast trafikinformation på stationer. Dokumentet kommer att finnas tillgängligt på Trafikverkets hemsida tillsammans med ingående piktogram i pdf-format och EPS-format.

Bindande referenser:
 2008/164/EG TSD – *funktionshinder* (Tekniska specifikationer för Driftkompatibilitet i det Europeiska järnvägssystemet), EU 2007
 ISO 7000:2004
 ISO 3864-1:2002, kap 11
 SS 30600:2008

Ändringslogg

Fastställd version	Dokumentdatum	Ändring	Namn
2012-04-20			Karin Malmquist, Ssbtk

Innehåll

1 Grafiska grundelement

1.1	Generellt.....	7
1.2	Färger.....	8
1.3	Färger på skylt.....	9
1.4	Text.....	10
1.5	Pilar.....	11
1.6	Piktogramöversikt.....	12
1.7	Användning av piktogram.....	13
1.8	Piktogram 1-13.....	14
1.9	Piktogram 14-18.....	15
1.10	Piktogram 20-24.....	16
1.11	Piktogram 40-47.....	17
1.12	Piktogram 60-74.....	18
1.13	Piktogram 80-89.....	19
1.14	Piktogram 100-104.....	20

2 Layout och moduler

2.1	Generellt.....	22
2.2	Val av korrekt texthöjd.....	23

2.3	Placering av text på skyltytan.....	24
2.4	Placering av pilar, text och piktogram.....	25
2.5	Placering av text i en, två, tre och fyra rader.....	26
2.6	Hänvisningsskylt Lamellhöjd 200, 250, 300 mm.....	27
2.7	Hänvisningsskylt Lamellhöjd 150, 200 mm.....	28
2.8	Hänvisnings- och markeringsskylt Folie, lamellhöjd 100, 150 mm.....	29
2.9	Stationsnamnskylt. Lamellhöjd 300 mm.....	30
2.10	Markeringsskylt. Lamellhöjd 200, 250, 300 mm.....	31
2.11	Informationsskylt. Lamellhöjd 300 mm.....	32
2.12	Spårnummer- och vagnlägeskylt, format 500 x 375 mm, 500 x 500 mm.....	33
2.13	Exempel på vertikal sammanställning av skyltlamellar..	34
2.14	Exempel på horisontal sammanställning av skyltlamellar....	35
2.15	Terminologi.....	36

3 Exempel

3.1	Exempel på skyltsituationer.....	37
-----	----------------------------------	----

Grafiska grundelement

1.1 Generellt

Den grafiska standarden är framtagen med utgångspunkt i att informationen ska vara tillgänglig för så många som möjligt. Resenärens behov av information är primär i planeringen av trafikinformationen. Den grafiska standarden omfattar följande grundelement:

- Färger
- Text
- Pilar
- Piktogram

Grafiska grundelement

1.2 Färger

Här visas en samlad översikt över de folie- och lackfärger som användas på Trafikverkets skyltar för fast trafikinformation på stationer. En närmare beskrivning av hur de enskilda färgerna ska användas finns i följande kapitel.

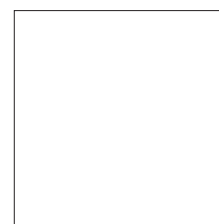
Färgerna som visas här kan avvika något från de aktuella folie- och lackfärgerna. För rätt färg använd färgnyckeln nedan.

Mörkgrå
Skyltbotten

Grå
Skyltram, stolpar

Vit
Svensk text
Piktogram TRV071,
TRV073, TRV086,
TRV088, TRV089

Gul
Engelsk text
Pilar
Piktogramfält

Svart
Piktogram

Blå
Piktogramfält TRV012,
TRV013, Piktogram
TRV012, TRV013

Mörkblå
Piktogramfält TRV071,
TRV073, TRV088

Röd
Förbudstecken

Grön
Piktogramfält TRV086,
TRV089

	RAL	Scotchcal	Scotchcal translucent	NCS	CMYK	RGB	WEB
Mörk grå	-	SC special matt opak	-	8000	0-0-0-95	37-37-37	25-25-25
Grå	-	SC 100-012	-	7000	0-0-0-85	70-70-70	4D-4D-4D
Vit	9003	SC 100-10	SC 3630-20	0500-N	-	-	-
Gul	1021 Rapsgebl	SC 100-385	SC3630-015	Y	0-10-100-0	248-235-23	FF-FF-00
Svart	9017 Verkehrsschwarz	SC 100-12	SC 100-22	9500	Black C	0-0-0	00-00-00
Blå	5015 Himmelblau	SC 100-415	SC 3630-337	R90B	100-40-0-0	10-80-160	19-52-9D
Mörk blå	5022 Night blue	SC 100-37	SC 3630-157	S 6030-R70B	100-100-0-38	28-22-102	1C-16-66
Grön	6024 Verkehrsgrün	SC 100-122	SC 3630-156	2070-G10Y	80-0-100-10	51-160-44	33-A0-2C
Röd	3020 Verkehrsrot	SC 100-176	SC 3630-33	R	0-100-80-0	210-0-20	D2-00-14

Grafiska grundelement

1.3 Färger på skylt

Skylytan och den inre skyltramens huvudfärg är mörkgrå och med en något ljusare grå färg på skyltens yttre ram och infästningsanordningar. Färgvalet gör skyltarna neutrala och arkitektoniskt möjliga att placera i olika stationsmiljöer. Skyltens fokus ligger på de ”lysande” informationselementen.

Svensk text utgörs av vit färg och engelsk text av gul färg. Riktningsspilar utgörs av gul färg och piktogrammen gul bakgrund med svarta illustrationer. Den mörkgrå skylytan ger god kontrast till text, pilar och piktogram, och framträder bra från visuellt buller och reklamskyltar i närmiljön. Den invändiga belysningen förstärker läsbarheten och är helt avgörande i inom- respektive utomhusmiljöer där ljusförhållandena kan vara mycket skiftande.

Färgkombinationen gul/vit på mörkgrå botten ger mycket god läsbarhet.

← Svensk text

← Tåg

← Svensk text
English text

← Kundservice
Customer service

Lorum ipsum dolor erat voluptat
Torum ipsum si am incid unt labo re

Biljetter Tickets

Grafiska grundelement

1.4 Text

Det typsnittet som Trafikverket använder för fast trafikinformation på stationer heter Transit Front Negativ Normal. Typsnittet är tidigare utvecklat speciellt för skyltar och till övrig information i kollektivtrafiksystemet i Berlin (TRVG). Skriftbilden är öppen och lättläst och den har samtidigt ett vänligt uttryck med sina runda prickar över i, j, ä och ö. Typsnittet finns i två varianter, positiv och negativ (vit text på mörk botten), utvecklade för invändig och utvändigt belysning. För skyltar med invändig och utvändigt belysning är Transit Front Negativ Normal vald som Trafikverkets standard.

Skyltar med vit text på mörk botten och invändig belysning kommer alltid att skapa en corona-effekt, överstrålning, runt bokstäverna så att texten blir fetare och därmed svårare att läsa. I den negativa versionen av fonten har bokstäverna kompenserats för detta genom att de har givits en lite magrare/tunnare utformning och mellanrummet mellan bokstäverna är större än normalt.

Transit är ett smalt (kondenserat) typsnitt som kräver något mindre plats. Detta gör att skyltens längd inte medför svårigheter att placeras i stationsmiljön.

abcdefghijklmnopqrstuvwxyzåöö
ABCDEFGHIJKLMNBOPQRSTUVWXYZÅÖ
1234567890 (,;.:!?&-*)

abcdefghijklmnopqrstuvwxyzåöö
ABCDEFGHIJKLMNBOPQRSTUVWXYZÅÖ
1234567890 (,;.:!?&-*)

Grafiska grundelement

1.5 Pilar

Riktningspilen utgör den aktiva delen av skylten och visar den riktning resenären ska röra sig i för att finna fram till given plats. Pilen som är ett aktivt element får gul färg, och ett mjukt, runt uttryck för att bättre passa till de runda prickarna över i, j, ä och ö.

Pilarnas placering (se illustration) hjälper till att strukturera ordningsföljden på informationen. Pilarna har alltid en fast plats på skyltens vänstra respektive högra sida beroende på vilken riktning pilen anger.

Vid placering av flera skyltar under varandra är riktningen på pilarna vägledande för ordningen på informationen.

Det får enbart förekomma en riktningspil på respektive skyltlamell.

	Rakt fram/Upp	
	Upp till vänster	
	Till vänster	
	Ned till vänster	
	Upp till höger	
	Till höger	
	Ned till höger	
	Ned	

Grafiska grundelement

1.6 Piktogramöversikt

Trafikverket har tagit fram en serie piktogram som ska användas vid ny- och reinvestering i fast trafikinformation på stationer.

Piktogrammen består av symboler för olika funktioner som återfinns på stationen eller i dess direkta närhet. Piktogrammen är utformade enligt principen Design för alla.

Svarta symboler på en gul bakgrund är grundprincipen för hur piktogrammen ska presenteras. Undantag är piktogrammen för Tunnelbana och Pendeltåg som används främst i Stockholmsområdet, Rörelsehindrad som dels uppfyller TSD tillgänglighet för funktionshindrade samt ISO 7000:2004 symbol 0100. Även piktogrammen för Teleslinga 073 och Information 088 uppfyller TSD tillgänglighet för funktionshindrade. Piktogrammet för Ledsgare uppfyller SS30600:2008 och piktogrammet för Nödtelefon uppfyller ISO 3864-1:2002, kap 11.

Grafiska grundelement

1.7 Användning av piktogram

Piktogrammen ska i huvudsak användas tillsammans med och förtydliga skyltens textinnehåll. Piktogrammen är viktiga i kommunikationen för personer med nedsatt syn, kognitiva funktionshinder och för personer med annat språk än svenska som förstaspråk. Det kommer alltid finnas en risk att piktogrammen kan misstolkas. Därför är det extra viktigt att de används på ett konsekvent och systematiskt sätt så att det blir lättare att lära sig bildspråket och symbolernas betydelse i olika sammanhang.

Piktogrammen är utformade med avrundade sidor och hörn för att göra dem mjukare och vänligare vilket stämmer bra överens med typsnitt och pilar. Färgval för optimal läsbarhet är svarta illustrationer på gul botten. Detta tillsammans med den aktiva gula pilen utgör de grafiska elementen på skylten som uppfattas tydligast.

Enligt TSD tillgänglighet för funktionshindrade får det maximalt finnas fem piktogram tillsammans med riktningspil som anger en viss riktning på samma skylt. För en god läsbarhet och tydlighet i information bör långa meddelande alltid delas upp på flera skyltenheter.

Grafiska grundelement

1.8 Piktogram

Grup 1-13

Piktogrammen har samlats kring ett fåtal teman runt de funktioner som återfinns på stationen eller i dess direkta närhet. Här visas piktogram för olika transportslag samt närliggande funktioner. Piktogrammen för Tunnelbana och Pendeltåg används främst på stationer i Stockholmsområdet

Grafiska grundelement

1.9 Piktogram

Grup 14-18

Piktogrammet för Cykel kan kombineras med piktogrammet för Parkering (P) för att hänvisa till ordnad cykelparkering på stationsområdet.

Piktogrammet för hyrbil och hyrcykel används mycket sällan då dessa funktioner allt oftare ligger utanför stationsfunktionen.

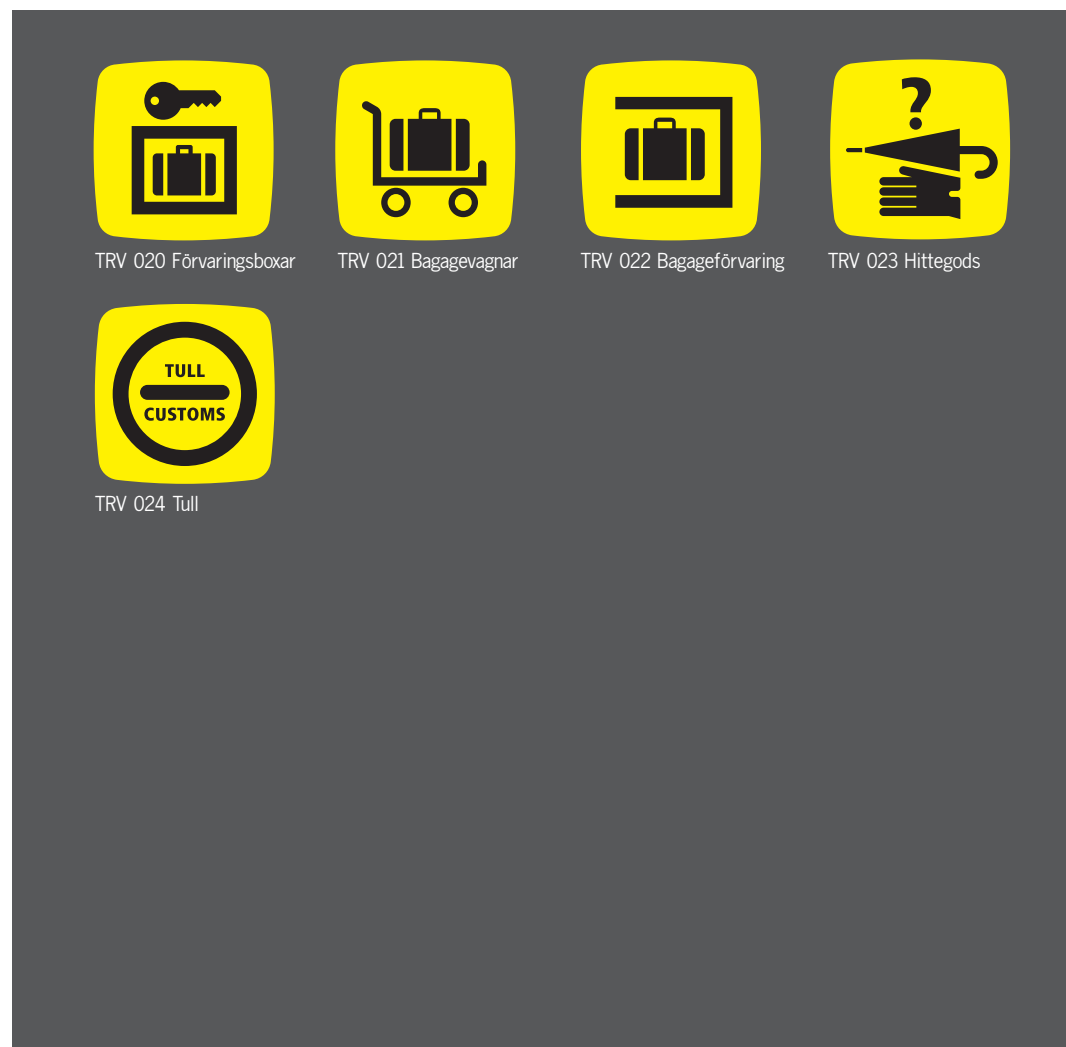
Grafiska grundelement

1.10 Piktogram

Grup 20-24

Piktogrammen för resenärsrelaterade servicefunktioner används främst på de större stationerna.

På stationer med direkt ankommande tåg från internationella destinationer, t.ex. Malmö C, finns ofta någon form av tullfunktion på stationen. Hit hänvisas resenärer med varor att förtulla.

Grafiska grundelement

1.11 Piktogram

Grup 40-47

På stationer med planskilda förbindelser till plattform eller på en station med flera plan finns en rad piktogram för kommunikationsvägar. Trappa och rulltrappa (utan upp/ned pil) är enklast att använda i kombination med en riktningspil som anger om trappan/rulltrappan går upp eller ned. Detta med tanke på att funktionen oftast används i båda riktningar.

Piktogrammen för ingång och utgång används tillsammans med riktningspil för att förtydliga i vilken riktning funktionen ligger. Dessa piktogram ska inte vridas då pilen i piktogrammet alltid symboliserar funktionen att röra sig in i eller ut ur en byggnad eller funktion.

Grafiska grundelement

1.12 Piktogram

Grup 60-74

Följande piktogram förenklar för resenären att hitta olika servicefunktioner på stationen. De flesta finns i direkt anslutning till väntsal eller inne i stationsbyggnaden.

Piktogram 071 till 073 visar att funktionen är anpassad för personer med funktionsnedsättningar. Piktogram 071 och 073 uppfyller TSD tillgänglighet för funktionshindrade. Under pågående översyn av TSD kommer 073 att uppdateras.

Grafiska grundelement

1.13 Piktogram

Grup 80-89

I anslutning till väntsal eller i stationsbyggnaden finns ofta servicefunktioner direkt eller indirekt kopplade till resan. I denna grupp återfinns även piktogram för trafikinformation och turistinformation.

Piktogram 088 uppfyller TSD tillgänglighet för funktionshindrade och påvisar möjligheten att ringa efter hjälp eller ringa för att få information. För hänvisning till trafikinformation ska 087 användas.

Grafiska grundelement

1.14 Piktogram

Grup 100-104

I gruppen förbudsskyltar används piktogrammen för Rökfritt mest frekvent. Förbjudet område kan användas i samband med information om att det är förbjudet att beträda spårområdet eller trafikyta för bussar vid större angörningspunkter.

På en del stationer finns det behov av en mötespunkt. En neutral plats eller landmärke där man kan stämma träff med kända eller okända medresenärer eller besökare.

Layout och moduler

2.1 Generellt

Genom att standardisera layouten för placering av de grafiska grundelementen och begränsa innehållet av information på respektive modul, byggs en grammatik upp som, när den används konsekvent, bidrar till att förenkla budskapet. Grammatiken möjliggör också förändringar och tillägg i de olika kombinationerna av skyltmoduler på ett enkelt sätt.

Layout och moduler

2.2 Val av korrekt texthöjd

Val av korrekt texthöjd är viktigt då detta avgör skyltens läsbarhet och slutliga storlek. Även om det är läsavståndet som är den avgörande faktorn kan det finnas andra förhållanden som kräver antingen större eller mindre texthöjder, t.ex. ljus, kontrast, rörelse, synförmåga, omgivande miljö etc., än de som framgår av tabellen.

Avstånden i tabellen avser en normallång fotgängare som antingen står eller går mot skylten.

Textens höjd bestäms utifrån x-höjden – den lilla bokstaven x. Rutnätet är uppbyggt av kvadrater på $1/2 x$.

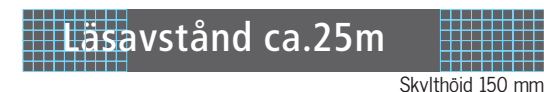
Om skylten har mer än en texthöjd, ska texthöjden bestämmas av det som är huvudbudskapet i texten.

På skyltlameller med mer än en textrad reduceras läsavståndet med knappt hälften. Med tre rader per lamell reduceras läsavståndet med ca 60%. Ur läsbarhetsperspektiv bör lameller med mer

än en rad för 100 och 150 mm höga, med mer än två rader för höjderna 200 och 250 mm samt mer än tre rader för höjderna 300 och 350 mm höga skyltar undvikas. Se även avsnitt 2.5 Placering av text. Undantag är tryckt text placerad i läshöjd, t.ex. tryckta informationstexter.

Skylthöjd och läsavstånd

Skylthöjd i mm	x-höjd i mm	Läsavstånd i m
100	34	17
150	50	25
200	66	33
250	84	42
300	100	50

Layout och moduler

2.3 Placering av text på skyltytan

För att lättare kunna tillgodogöra sig informationen och möjligheten att placera ut informationen på skylten byggs ett enkelt system upp av ett rutnät till vilket pil, text, och piktogram kopplas.

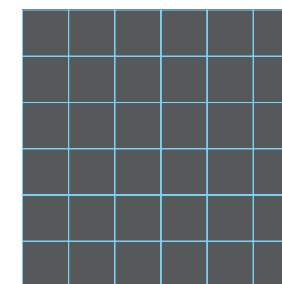
Skriftens storlek i skyltmodulen styrs med hjälp av ett rutnät (grid). Skyltens front, delas in i tre delar på höjden med hjälp av höjden av x, motsvarar alfabetets lilla x. Lamellerna delas även i längdriktningen och rutnätet som bildas är till hjälp för att organisera pilens och piktogrammens placering.

Storleken på texten och skyltmodulen bestäms av det avstånd skylten ska läsas från och gruppen av människor som skyltarna planeras för (tillgänglighet för så många som möjligt).

Pilar och piktogram förhåller sig alltid till ett nät uppbyggt av sex kvadrater, en modul. Det gäller både för storlek, marginaler och avståndet dem emellan, oavsett antal textrader på skylten.

En modul är 6 x 6 rutor.

Layout och moduler

2.4 Placering av pilar, text och piktogram

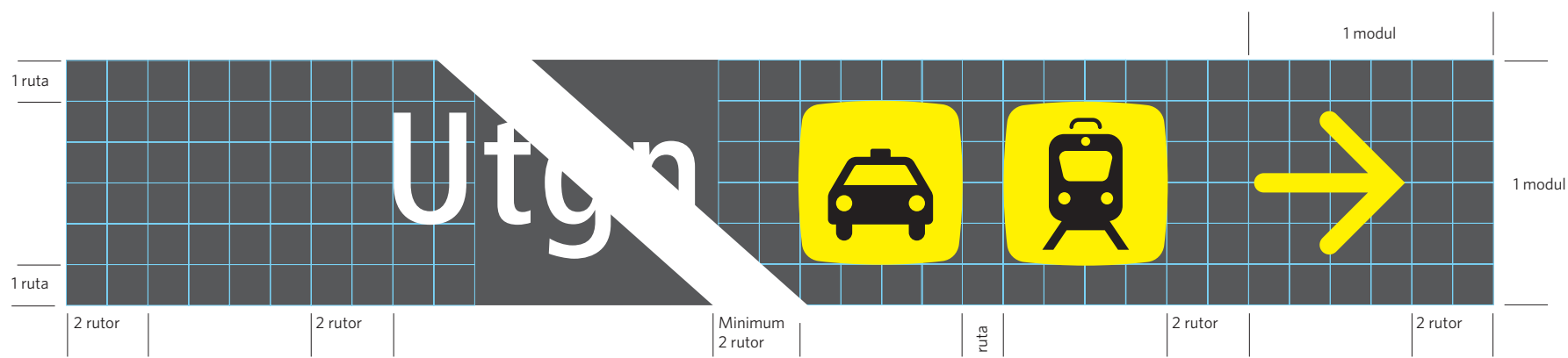
Layouten är uppbyggd med ett fält både framför och bakom texten, vilka endast är reserverade för pilar. Det gör att texten börjar på samma plats när skyltarna är placerade rakt under varandra, oavsett i vilken riktning pilen pekar. Piktogrammen är alltid placerade till höger om texten, innan pilen. Texten får ej placeras närmare än två rutor från piktogrammen.

Genom att standardisera layouten för placering av de grafiska grundelementen och begränsa innehållet av information på respektive enhet,

byggs en grammatik upp som, när den används konsekvent, bidrar till att förenkla budskapet. Grammatiken möjliggör också förändringar och tillägg i de olika kombinationerna av skyltmoduler på ett enkelt sätt och vilket underlättar både planering, produktion, drift och underhåll.

Pilar och piktogram förhåller sig alltid till ett nät uppbyggt av sex kvadrater, en modul. Det gäller både för storlek, marginaler och avståndet dem emellan, oavsett antal textrader på skylten.

Enligt TSD tillgänglighet för funktionshindrade får det maximalt finnas fem piktogram tillsammans med riktningspil som anger en viss riktning på samma skylt. För en god läsbarhet och tydlighet i information bör långa meddelande alltid delas upp på flera skyltenheter.

Layout och moduler

2.5 Placering av text i en, två, tre och fyra rader

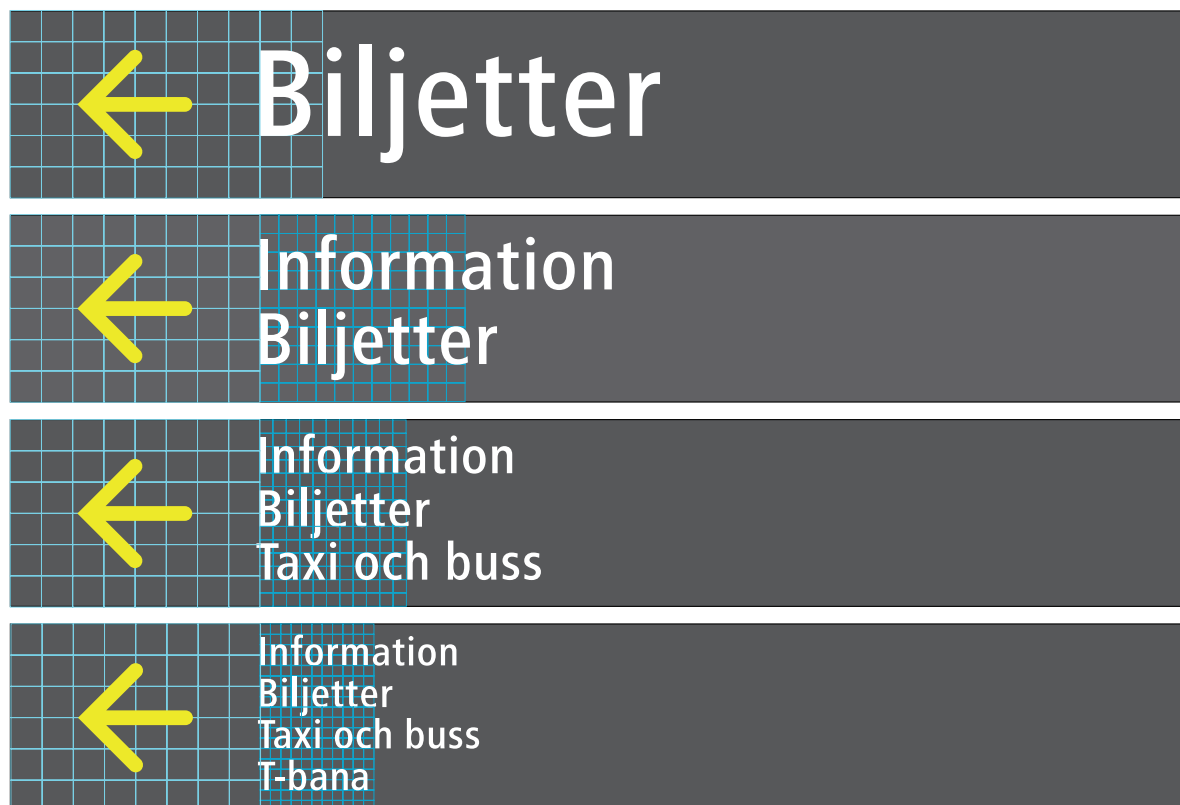
Pilar och piktogram förhåller sig alltid till ett nät uppbyggt av sex kvadrater. Det gäller både för storlek, marginaler och avståndet dem emellan, oavsett antal textrader på skylten.

Lamellhöjden är höjden på den belysta skyltytans höjd och får ej förväxlas med skyltenhetens totalhöjd, dvs skylt exklusive inre och yttre ram. För aktuella storlekar på skyltytor och skyltmoduler, se gällande ramavtal.

Skyltar med mer än tre rader bör enbart finnas på lameller högre än 300 mm. Läsbarheten minskar avsevärt med ökad information och antal rader på de enskilda skyltlamellerna, se tabell nedan samt avsnitt 2.2 Val av korrekt text höjd.

Läsavstånd och rader, skylthöjd 300

Rader	x-höjd i mm	Läsavstånd i m
4	33,3	16,6
3	42,8	21,4
2	60	30
1	100	50

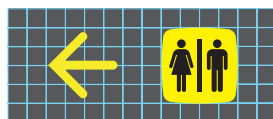

Layout och moduler

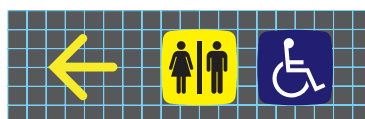
2.6 Hänvisningsskylt.

Lamellhöjd 200, 250, 300 mm

Pilar och piktogram förhåller sig alltid till ett nät uppbyggt av sex kvadrater. Det gäller både för storlek, marginaler och avståndet dem emellan, oavsett antal textrader på skylten.

2 1/3 Moduler

3 1/6 Moduler

5 Moduler

7 Moduler

10 Moduler

Layout och moduler

2.7 Hänvisningsskylt

Lamellhöjd 150, 200 mm

Pilar och piktogram förhåller sig alltid till ett nät uppbyggt av sex kvadrater. Det gäller både för storlek, marginaler och avståndet dem emellan, oavsett antal textrader på skylten.

3 1/6 moduler

5 moduler

7 moduler

10 moduler

Layout och moduler

2.8 Hänvisnings- och markeringsskylt

Folie, lamellöjd 100, 150 mm

Folieskyltar ska endast användas där det inte är möjligt att använda invändigt belysta skyltar, dvs. att strömförsörjning saknas.

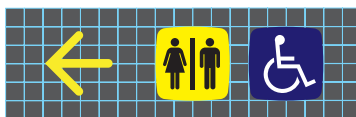
Pilar och piktogram förhåller sig alltid till ett nät uppbyggt av sex kvadrater. Det gäller både för storlek, marginaler och avståndet dem emellan, oavsett antal textrader på skylten.

Folieskyltar består oftast av bockad plåt som folierats.

Det är även möjligt att placera taktila skyltar bestående av ett piktogram som markerings-skyltar vid viktiga funktioner. Taktila piktogram placeras t.ex. vid dörrkarmen till toalett eller som spårnummer vid trappa upp/ned till plattform. Taktila skyltar och kartor behandlas separat.

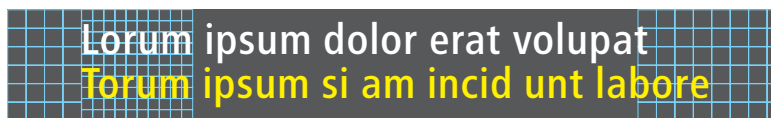
1 modul

3 1/3 moduler

5 moduler

7 moduler

Layout och moduler

2.9 Stationsnamnskylt.

Lamellhöjd 300 mm

Stationsnamnsskyltar är markeringsskyltar och placeras på plattform, väntsalar och väntkurer på mindre stationer.

5 moduler

7 moduler

9 moduler

Layout och moduler

2.10 Markeringsskylt.

Lamellhöjd 200, 250, 300 mm

Markeringsskyltar markerar en plats, funktion eller händelse och används därmed utan hänvisningspil. Ytan på skyltens högra respektive vänstra sida för hänvisningspil utgår och avståndet till ytterkant ökas något från två till fyra rutor.

9 moduler

9 moduler

Layout och moduler

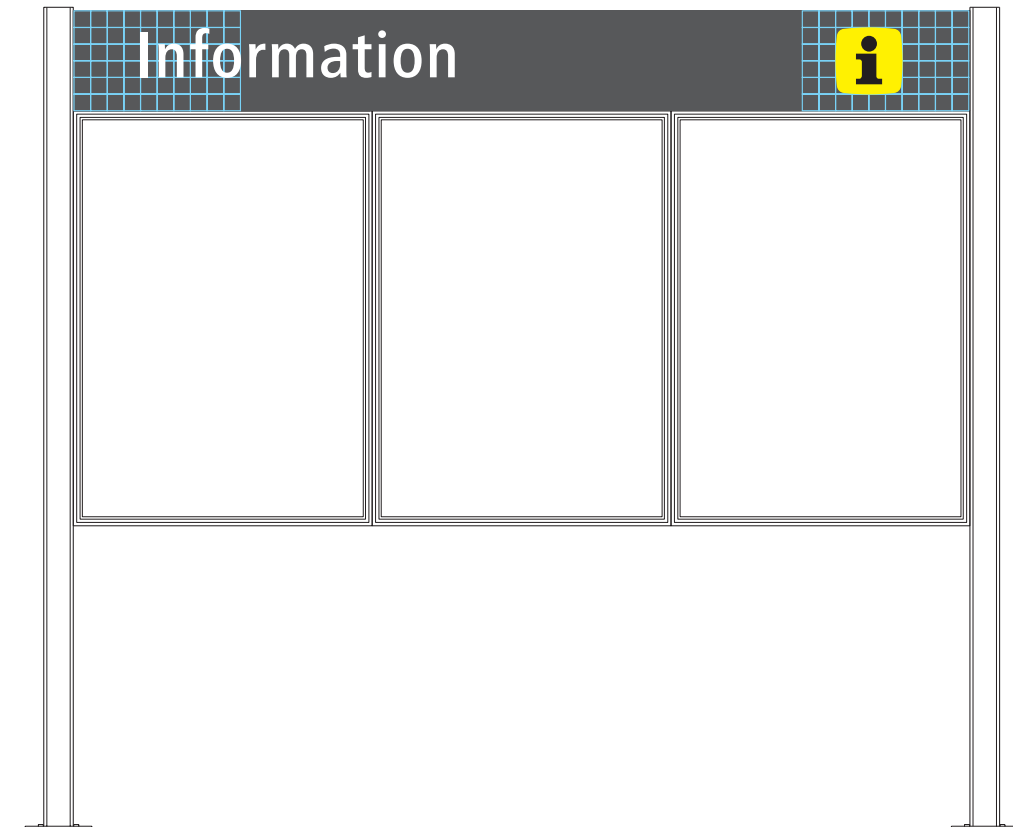
2.11 Informationsskylt.

Lamellhöjd 300 mm

Informationsskylt används ofta för att visa, markera, var resenären kan inhämta trafikinformation.

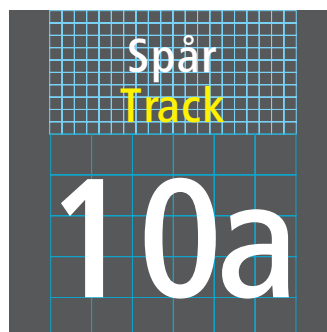
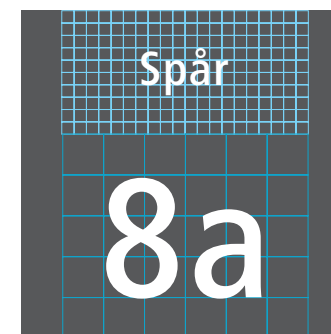
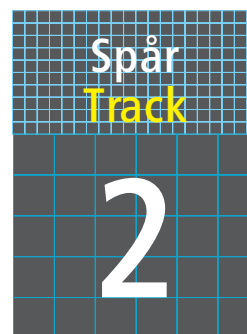
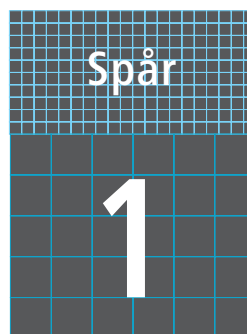
9 moduler

Layout och moduler

2.12 Spårnummer- och vagnlägeskylt, format 500 x 375 mm, 500 x 500 mm

Dessa skyltar används för att markera olika plattformar samt tågagnarnas läge på plattformen.

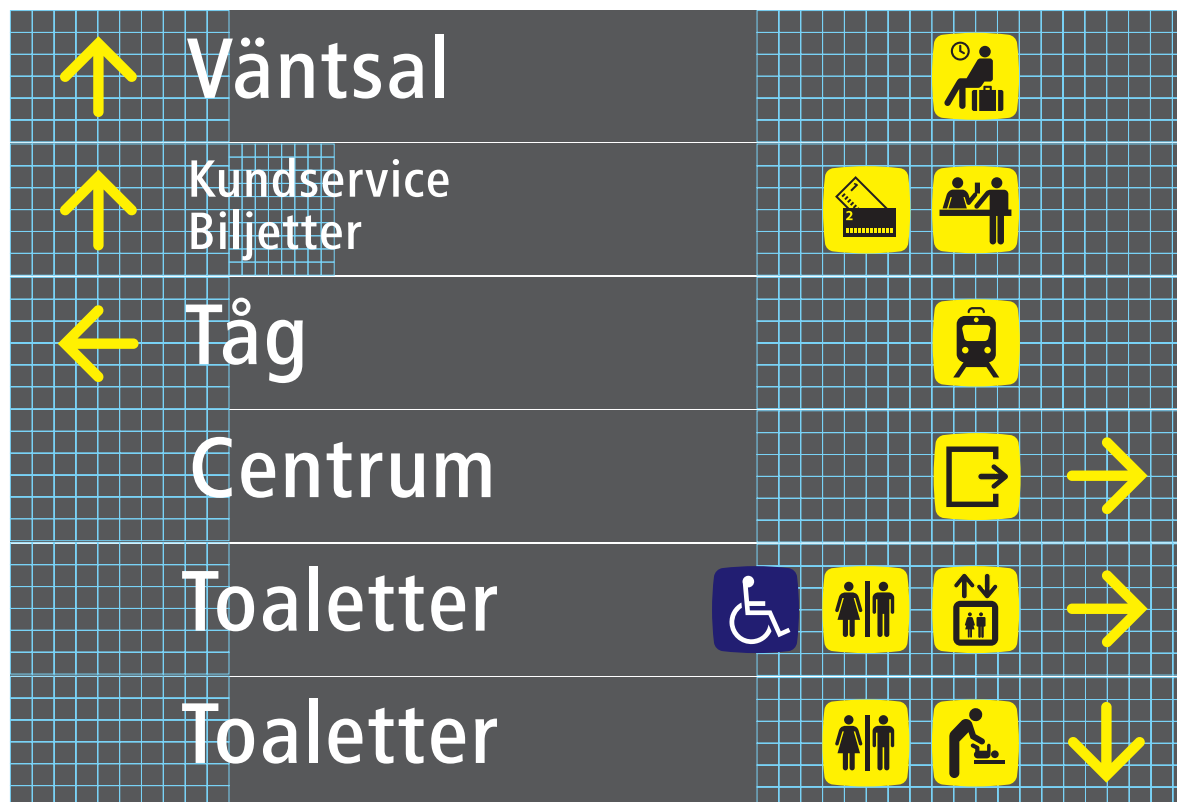

Layout och moduler

2.13 Exempel på vertikal sammanställning av skylt-lameller

Pilar och piktogram förhåller sig alltid till ett nät uppbyggt av sex kvadrater, en modul. Det gäller både för storlek, marginaler och avståndet dem emellan, oavsett antal textrader på skylten.

Vid vertikala sammanställningar av skylt-lameller är riktningen på budskapet styrande för placeringen av informationen.

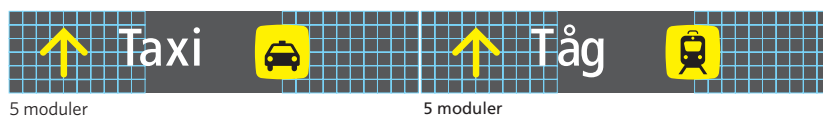

Layout och moduler

2.14 Exempel på horisontal sammanställning av skylt-lamellar

Pilar och piktogram förhåller sig alltid till ett nät uppbyggt av sex kvadrater. Det gäller både för storlek, marginaler och avståndet dem emellan, oavsett antal textrader på skylten.

Vid horisontella sammanställningar av skylt-lameller är riktningen på budskapet samt placering av eventuella dörrar under skyltarna styrande för placering av informationen.

Layout och moduler

2.15 Terminologi

Till höger finns en översikt över standardtexter på svenska och engelska, som ska användas på Trafikverkets skyltar för fast trafikinformation på stationer.

Viss anpassning av textens innehåll kan behöva göras med tanke på de olika situationer som kan uppstå t.ex. kan det vara onödigt att skriva ut texten om man ska åka ned med rulltrappa till tåget. Detta är då ett stödjande/vägledande piktogram.

TRV001 Tåg
Train(s)

TRV002 Spårvagn
Tram(s)

TRV003 Buss
Bus(es)

TRV004 Taxi
Taxi(s)

TRV005 Flygplats
Airport

TRV006 Färja
Ferry

TRV008 Truck
Freight handling

TRV009 Cykeltåg
Bicycle trains

TRV010 Tågtaxi
Preordered taxis

TRV011 Parkering
Parking

TRV012 T-bana
Underground trains

TRV013 Pendeltåg
Commuter trains

TRV014 Cykel
Bicycles

TRV015 Hyrcykel
Bicycle rental

TRV016 Hyrbil
Car rental

TRV020 Förvaringsboxar
Luggage lockers

TRV021 Bagagevagnar
Luggage trolley

TRV022 Bagageförvaring
Left luggage

TRV023 Hittegods
Lost and founds

TRV024 Tull
Customs

TRV040 Trappa
Stairs

TRV041 Rulltrappa
Escalators

TRV042 Rulltrappa ned
Escalators down

TRV043 Rulltrappa upp
Escalators up

TRV044 Hiss
Lift

TRV045 Ingång
Entrance

TRV046 Utgång
Way out

TRV047 Gångväg
Walkway

TRV060 Toaletter
Toilets

TRV061 Damtoalett
Ladies

TRV62 Herrtoalett
Gentlemen

TRV063 Skötrum
Baby changing room

TRV064 Väntsal
Waiting room

TRV065 Kundservice
Customer service

TRV070 Sällskapsdjur
Pets

TRV071 Rörelshindrad
Access for PRM

TRV072 Synssvag
Accessible to citizen with impaired vision

TRV073 Teleslinga
Inductive loops

TRV080 Restaurang
Restaurant

TRV081 Kafé
Café

TRV082 Valutaväxling
Foreign exchange

TRV083 Uttagsautomat
Cash point

TRV084 Biljetter
Tickets

TRV085 Telefon
Telephones

TRV086 Telefon
Emergency telephones

TRV087 Information
Information

TRV088 Information
Information

TRV100 Ej mobiltelefon
Mobile phoning not allowing

TRV101 Ej sällskapsdjur
No pets

TRV102 Rökfritt
No smoking

TRV103 Ej cykel
No bicycles

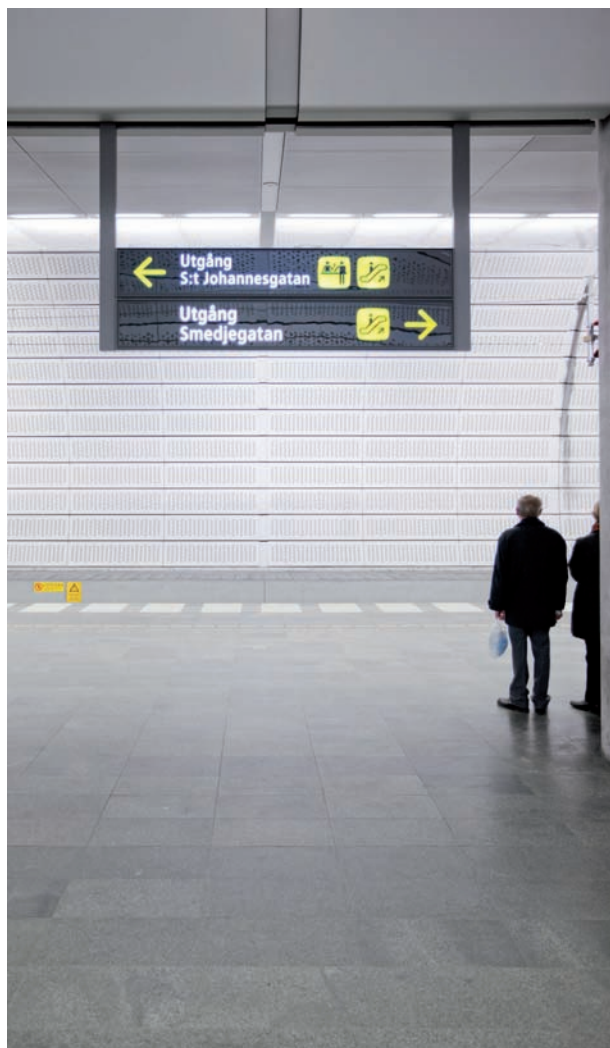
TRV104 Förbjudet område
Forbidden area

TRV105 Mötespunkt
Meetingpoint

Exempel

3.1 Exempel på skyltsituationer

Felaktig pil, bör enbart vara pil till vänster samt kompletteras med ytterligare en skylt.

Fler än fem piktogram får ej förekomma per skyltlamell, minska antalet piktogram alternativt dela upp informationen på flera skyltar.

Trafikverket, 781 89 Borlänge. Besöksadress: Röda vägen 1
Telefon : 0771-921 921, Texttelefon: 0243-750 90

www.trafikverket.se